

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 26^{ΗΣ} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1985

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΛΟΥΚΑ ΜΟΥΣΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ κ. ΤΖΩΝ ΜΠΡΑΔΗΜΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΛΟΥΚΑ ΜΟΥΣΟΥΛΟΥ

*Κύριοι Ἀκαδημαϊκοί,
Κυρίες καὶ Κύριοι,*

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ ἀγάπη ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερα τὸν Δόκτωρα κ. John Μπραδῆμα, διαπρεπῆ ἐπιστήμονα καὶ Πρόεδρο τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νέας Ὑόρκης, πὸν ἐξελέγη τελευταίως ἀντεπιστέλλον μέλος αὐτῆς.

Ὁ Δόκτωρ Μπραδῆμας, ἐλληνικῆς, ὡς γνωστόν, καταγωγῆς, γεννήθηκε στὴν Πολιτεία τῆς Ἰνδιάνας τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν, τὸ 1927. Μετὰ ἀπὸ λαμπρὸς σπουδὲς στὰ περίφημα Πανεπιστήμια τοῦ Harvard καὶ τῆς Ὁξφόρδης, ἐξελέγη στὸ Κογκρέσο τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε, ἐπὶ μακρὰ ἔτη, ἐπίλεκτο μέλος.

Τὴν ἐπιστημονικὴ δραστηριότητα καὶ τὴν ἐξαίρετη πολιτικὴ σταδιοδρομία τοῦ κ. Μπραδῆμα θὰ σᾶς παρουσιάσει ἀναλυτικότερα ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Κωνσταντῖνος Τσάτσος. Περιορίζομαι ἐδῶ στὸ νὰ ἐξάρω ἰδιαίτερα τὸν ἐξέχοντα ρόλο του στὴ διαμόρφωση τῆς πολιτικῆς τῆς μεγάλης του χώρας πάνω σὲ σημαντικὰ διεθνῆ προβλήματα πὸν παρουσιάσθηκαν κατὰ τὴ θητεία του στὸ Κογκρέσο. Οἱ θαρραλεοὶ ἀγῶνες του γιὰ ὑποστήριξη τῶν ἐλληνικῶν δικαίων εἶναι σὲ ὄλους μας γνωστοί.

Ἄγαπητέ κ. Συνάδελφε,

Αισθανόμεθα πολὺ εὐτυχεῖς νὰ σᾶς ἔχουμε σήμερα ἀνάμεσά μας. Σᾶς ἀπευθύνομε ἐγκάρδιο καὶ θερμὸ χαιρετισμό. Πρέπει νὰ ξέρετε πὼς αισθανόμεθα ὑπερήφανοι γιὰ τὴν ἑλληνικὴ καταγωγὴ σας, θέλουμε δὲ νὰ ἐλπίζουμε πὼς ἡ ιδιότητά σας ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν θὰ σᾶς φέρει συχνὰ στὸ βῆμα τοῦ Ἰδρύματός μας.

Σᾶς εὐχαριστῶ.

Παρακαλῶ τὸν κ. Κωνσταντῖνο Τσάτσο νὰ λάβει τὸ λόγο.

ΠΡΟΕΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΑΤΣΟΥ

Φεύγοντας ἀπὸ τὴ ρημαγμένη πατρίδα του τὸ Ἴλιον, σήκωσε ὁ Αἰνείας στοὺς ὤμους του τὸν πατέρα του, τὸν γέρο Ἀγχίση, καὶ κρατώντας ἀγκαλιὰ τοὺς ἐφέστιους θεοὺς του διέσχισε τὸ πέλαγο γιὰ νὰ ξαναρχίσῃ μιὰ νέα ζωὴ σὲ καινούργιους τόπους.

Ὁ πανάρχαιος τοῦτος μῦθος συμβολίζει τὴ μοῖρα πολλῶν λαῶν πὸν ἡ φτώχεια τῆς γῆς καὶ ὁ κατατρεγμός, ὅταν ἔχουν μέσα τους δύναμη καὶ θέληση ζωῆς, ὅταν ἔχουν ἀρετὴ καὶ ἀνδρεία, τοὺς στέλνει πέρα ἀπὸ τὴ θάλασση γιὰ νὰ ξαναρχίσουν σὲ μιὰ νέα γῆ μιὰ νέα ζωὴ καὶ νὰ χτίσουν ἐκεῖ μιὰ νέα πατρίδα.

Ἀπὸ τοὺς λαοὺς πὸν τοὺς ἔλαχε μιὰ τέτοια σκληρὴ μοῖρα καὶ πὸν εἶχαν μέσα τους ἀξεριζώτῃ τὴ δημιουργικὴ ὀρμὴ, εἶναι καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ πὸν οἱ Φωκαεῖς ἀποικοῦσαν στὴν ἄλλη ἄκρῃ τῆς Μεσογείου τὴν σημερινὴ περιοχὴ τῆς Μασσαλίας καὶ πὸν πέρα τὸ Διάνιο, τὶς Ἀλωνές καὶ τὰ Ζάκανθα στὴν Ἰσπανία, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πὸν οἱ Ἡπειῶτες καὶ οἱ Κεφαλλονῖτες καὶ τόσοι ἄλλοι τολμηροὶ Ἑλληνας πήγαιναν στὴ Μαύρῃ Θάλασσα, στὴν Ὀδησσὸ καὶ τὴν Αἴγυπτο, αὐτὴ ἡ φυγόκεντρο δύναμη τοὺς ἔστελνε σὲ χῶρες ὅπου ἔβρισκαν τρόπο νὰ δημιουργήσουν μιὰ νέα ζωὴ.

Τὰ τελευταῖα ἑκατὸ χρόνια ὁ Ἑλληνας ἀναζητώντας μιὰ καλλίτερη τύχη, προτίμησε μιὰ χώρα πὸν μακρινὴ ὅπου θὰ μπορούσε νὰ ἰκανοποιήσῃ τὶς ὑλικὰς ἀνάγκες τῆς ζωῆς, ὅπου μπορούσε ὅμως συγχρόνως νὰ πάρῃ μαζί του, σάν τὸν Αἰνεία καὶ τοὺς ἐφέστιους θεοὺς καὶ τὴν ἄσβεστη μνήμη τῆς παλαιᾶς πατρίδας. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς προτίμησε μιὰ χώρα ὅπου ἦταν βαθιὰ ριζωμένη ἡ ἰδέα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ δημοκρατικὴ ὁργάνωσις τῆς κοινωνίας.

Ἔτσι βλέπομε μέσα ἀπὸ τοὺς κόλπους τῶν ὑγιεστέρων στρωμάτων τοῦ λαοῦ

μας να ξεκινᾷ ἓνα ρεῦμα πρὸς τὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες, ἓνα ρεῦμα πὸν ρίζωσε καὶ ἀνδρόθηκε καὶ ἔγινε τελικὰ ἓνα θετικὸ καὶ δημιουργικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν ἴδια αὐτὴ μεγάλη Δημοκρατία τῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ ρεῦμα αὐτὸ στὴν ἀρχὴ ἐκινεῖτο ὅπως εἶναι φυσικὸ στὰ χαμηλὰ στρώματα. Ἔτσι ἔζησε σχεδὸν ὅλη ἡ πρώτη γενεὰ τῶν μεταναστῶν. Ἀλλὰ ὕστερα ἡ δεύτερη καὶ τρίτη γενεὰ ὅλο καὶ ἀνέβαινε ψηλότερα, χάρις στὴν ἐργατικότητα τοῦ Ἑλληνα, ὅ τ α ν ζ ἦ σ τ ἰ ἂ ξ ἔ ν α, ἀλλὰ καὶ χάρις στὴν δημοκρατικὴ δομὴ τῆς ἀμερικανικῆς κοινωρίας ὅπου χωρὶς καμμιά διάκριση καταγωγῆς, ἐθνότητος, θρησκείας ἢ γλώσσας ἐπιβραβεύεται ἡ ἐργατικότητα καὶ ἡ ἀρετὴ.

Οἱ καλοὶ Ἑλληνες ἔγιναν καὶ καλοὶ Ἀμερικανοί, καλοὶ ἐπιχειρηματίες καὶ καλοὶ πολῖτες. Καὶ οἱ ἄριστοι ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς ἔφθασαν στὰ ἀνώτατα ἀξιώματα τῆς μεγάλης αὐτῆς δημοκρατικῆς πολιτείας.

Παλαιότερα ἐμεῖς πὸν μείναμε ἐδῶ στὰ χῶματα τῶν πατέρων μας, καμαρώναμε γιὰ τοὺς συμπατριῶτες μας πὸν πλούτιζαν ἐκεῖ καὶ στέλναν μέρος ἀπὸ τὰ πλούτη τους στὰ χωριά τους. Τώρα καμαρώνομε γιὰ κορυφαίους ἐπιστήμονες, γιὰ δυναμικοὺς πολιτικούς, γιὰ ἐξέχοντας ἑλληνοαμερικανοὺς πολῖτες. Καμαρώνομε πὸς οἱ μικροὶ ἐφέστιοι θεοὶ μετεβλήθησαν σὲ μιὰ μεγάλη Ἐκκλησία, ἓνας ἀκτινοβόλος θεσμὸς πὸν στηρίζει καὶ τιμᾷ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία.

Σήμερα ἔχομε τὴν καλὴ τύχη νὰ δεχόμαστε στοὺς κόλπους μας ἓναν τέτοιο κορυφαῖο ἀμερικανὸ πολίτη, ὀρθόδοξο, ἑλληνικῆς καταγωγῆς, πὸν κατέχει μιὰν ἀπὸ τὶς πρῶτες θέσεις μέσα στὴν ἀμερικανικὴ πολιτεία, τὸν Πρόεδρο τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἐπὶ 22 χρόνια βουλευτὴ τῆς Ἰνδιάνας, τὸν Τζὼν Μπραδῆμα.

Εἶμαστε ὑπερήφανοι γιὰ ὅσα στὸν ἀμερικανικὸ χῶρο καὶ σὰν ἀμερικανὸς πολίτης, ἀπὸ τὴν ὑψηλὴ θέση πὸν κατέλαβε στὴ ζωὴ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς προσέφερε καὶ προσφέρει στὴν προάσπιση τῆς ἰδέας τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας, παντοῦ ὅπου αὐτὲς οἱ μεγάλες ἀξίες δοκιμάζονται.

Ὁ κ. Μπραδῆμας ὕστερα ἀπὸ μιὰ λαμπρὴ θητεία 22 ἐτῶν στὴ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ξαναγύρισε στοὺς ἀκαδημαϊκοὺς χώρους καταλαμβάνοντας μιὰν ἐπίζηλη θέση στὸν πανεπιστημιακὸ κόσμον καὶ γενικὰ στὴν παιδεία τῆς νέας πατρίδας του.

Ἄλλωστε ὁ κ. Μπραδῆμας καὶ ὅταν ἦταν στὴ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων, εἶχε τοποθετήσῃ τὸ ἐπίκεντρο τῶν ἐνδιαφερόντων του στὴν προαγωγή καὶ τὴν ὁργάνωση τῆς παιδείας. Οἱ σπουδὲς του στὸ Harvard, πὸν τέλειωσαν μὲ ἓνα magna cum laude καὶ πὸν συνεχίσθησαν καὶ στὸ Oxford τῆς Ἀγγλίας, τὸν τοποθέτησαν στὶς πρῶτες θέσεις ὅταν ἔδρα ὡς πολιτικὸς καὶ δὴ στὶς κυριώτερες κοινοβουλευτικῆς

επιτροπές, πού ασχολοῦνται μὲ ἐκπαιδευτικὰ θέματα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴ βουλευτικὴ του θητεία στὰ σημαντικώτερα ἐκπαιδευτικὰ Κέντρα καὶ Ἰδρύματα τῶν Η.Π.Α. Οἱ ἐκθέσεις του σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐπιτροπὲς ἀποτελοῦν ἓνα μεγάλο ἐπιστημονικὸ ἐπίτευγμα. Καὶ πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν πλάι σὲ ἄλλες αὐτοτελεῖς μελέτες του, ὅπως αὐτὴ πού ἔγραψε γιὰ τὸ Ἐναρχικὸ κίνημα στὴν Ἰσπανία (1930 - 37), δημοσιευμένη στὰ ἰσπανικὰ στὴ Βαρκελώνη τὸ 1974.

Θὰ ἦταν μάταιο νὰ παρακολοθησῶμε τὸν κ. Μπραδῆμα στὴ λαμπρὴ σταδιοδρομία του ἀναφέροντας ἐδῶ τὸν μακρὸν κατάλογο τῶν ἐργασιῶν του καὶ τῶν ἀξιωματῶν πού ἀνέλαβε. Ἀκόμη πιὸ μάταιο θὰ ἦταν νὰ σᾶς διαβάσω ἓναν ἄλλο μακρὸν κατάλογο τῶν τιμητικῶν διακρίσεων πού τοῦ ἀπενεμήθησαν ἀπὸ τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ Ἰδρύματα τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας. Ἄς σταματήσω στὸ πιὸ πρόσφατο. Τὸ 1984 ὁ κ. Μπραδῆμας γίνεται μέλος τῆς ἀμερικανικῆς Ἀκαδημίας τῶν Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν καὶ τὸν ἴδιο χρόνο ἐκλέγεται μέλος τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν Παιδεία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Αὐτὸν λοιπὸν τὸν ἄνδρα ἔρχεται μὲ ὁμόφωνη ἀπόφασή της νὰ ἐκλέξη ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος καὶ ἡ δική μας Ἀκαδημία. Ἔτσι ἐπιστρέφει στὴν πατρίδα γῆ, μετὰ τόσα χρόνια, ὁ γόνος Ἑλλήνων πατέρων, ἀλλὰ ἐπιστρέφει μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου ἑνὸς μεγάλου Πανεπιστημίου τῶν Η.Π.Α., τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νέας Ὠρκῆς, ὅπου φοιτοῦν μέσα στοὺς χιλιάδες φοιτητές, καὶ τόσο Ἕλληνες.

Τοῦ Πανεπιστημίου αὐτοῦ ὑπῆρξε ὁ Τζὼν Μπραδῆμας ἐμφυχωτῆς καὶ ὀργανωτῆς. Τοῦ ἐμφύσησε μιὰ νέα ζωή.

Ἐμεῖς ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομε τὸ θεσμὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἔτσι δὲν γνωρίζομε ὅτι ἡ σημαντικὴ αὐτὴ θέσις εἶναι διφυῆς, καὶ ἐπιστημονικὴ καὶ πολιτικὴ. Καὶ ὁ Μπραδῆμας συνδυάζει καὶ τὶς δύο ιδιότητες.

Φίλε κ. συνάδελφε, ὅσο καὶ νὰ θέλωμε δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὶς παλιές μας ἀμαρτίες. Πολιτικὴ ἀσκήσατε ἐπὶ 25 χρόνια καὶ κατ' ἀνάγκη παραμένετε καὶ σήμερα πολιτικός. Ὁχι μόνο ὡς president ἀλλὰ καὶ πέρα ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ Πανεπιστημίου σας.

Θὰ ἀναφέρω δυὸ μεγάλα λειτουργήματα πού ξεπερνοῦν τὰ ὅρια, ὅσο πλατιά καὶ ἂν εἶναι, τῆς δραστηριότητάς σας στὸν εὐρὸν χῶρο τῆς παιδείας.

Εἶσθε Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς πολιτείας τῆς Νέας Ὠρκῆς γιὰ τὴν ρύθμιση τῶν βασικῶν θεμάτων τῆς φορολογικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς πολιτείας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πλέον εἶσθε Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τῆς Federal Reserve Bank τῆς Νέας Ὠρκῆς, τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτοῦ κολοσσοῦ ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐξαρτῶνται τεράστια οἰκονομικὰ συμφέροντα σὲ δόλκληρο τὸν κόσμο.

Αὐτὰ τὰ δυὸ σας λειτουργήματα μαρτυροῦν πόσον εὐρεία εἶναι ἡ σφαῖρα τῶν

σημερινῶν σας δραστηριοτήτων καὶ πέρα ἀπὸ τὴν Προεδρία τοῦ μεγάλου Πανεπιστημίου τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἀγαπητὲ συνάδελφε, εἶναι πάντα χαρμόσυνη ἡ ὥρα ὅταν ἀδξάνει ἡ οἰκογένειά μας, μὲ τὴν προσθήκη ἀξίων ἐργατῶν τοῦ πνεύματος. Ἀλλὰ θέλω νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ἡ χαρὰ μας εἶναι πολλαπλασία ὅταν ὑποδεχόμεστε ἕναν ἔξοχο ἐπιστήμονα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ποὺ ἔχει τὶς ρίζες του στὴν ἑλληνικὴ γῆ καὶ ποὺ τιμᾷ καὶ τὴν καταγωγὴ του καὶ τὴν σημερινή του πατρίδα.

Δὲν συγκεντρώθηκε ὁμως ἀπόψε αὐτὴ ἡ ἐκλεκτὴ ὁμήγουρις γιὰ νὰ ἀκούσῃ ἐμένα, ἀλλὰ ἐσᾶς, τὸν νέο συνάδελφο καὶ τὸ μήνυμα ποὺ μᾶς φέροντε. Καὶ μάλιστα γιὰ ἕνα θέμα ποὺ ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρει ὅλους τοὺς σκεπτόμενους Ἕλληνες.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΥΡΥΤΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΟΧΙ ΠΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ : ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ Κ. ΤΖΩΝ ΜΠΡΑΔΗΜΑ

Θεωρῶ ὡς μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τιμὲς τῆς ζωῆς μου τὴν ἐκλογή μου ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὶς βαθύτατες εὐχαριστίες μου ποὺ μὲ καλέσατε νὰ γίνω μέλος τοῦ σεβαστοῦ αὐτοῦ ιδρύματος. Στὸν καθηγητὴ Κωνσταντῖνο Τσάτσο, τὸν διακεκριμένο πρόην Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ἐκφράζω τὶς θερμὲς μου εὐχαριστίες τόσο γιὰ τὴ φιλία του ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐγγενικὴ εἰσαγωγὴ του.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καὶ ἐνσαρκώνει καὶ ἐνισχύει τὰ πνευματικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐτσι ἀπόψε παρευρίσκονται ἐδῶ διανοούμενοι καὶ συγγραφεῖς, καλλιτέχνες καὶ ἐπιστήμονες ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὰ δημιουργικότερα πνεύματα τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας.

Εἴκοσι τέσσερις αἰῶνες πρὶν, σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλη, τὸ 387 π.Χ., ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν Πλάτωνα ἡ πρώτη Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, προκάτοχος τῆς σημερινῆς, ποὺ ἐνσαρκώνει τὴν πιὸ σεβαστὴ πνευματικὴ παράδοση τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος, τὸ πρῶτο πανεπιστήμιο τοῦ δυτικοῦ κόσμου, ἦταν ἀφιερωμένο στὰ ἐγγενέστερα ἰδανικά: στὸ αἶτημα τοῦ ἀνθρώπινου λόγου νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἀλήθεια.